

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 8. marca 2006

o uporabi člena 30(1) Direktive 2004/17/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo naročil v vodnem, energetske in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev za proizvodnjo električne energije v Angliji, na Škotskem in v Walesu

(notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 690)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2006/211/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Direktive 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo naročil v vodnem, energetske in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev⁽¹⁾, in zlasti členov 30(4) in (6) Direktive,

ob upoštevanju zahtevka, ki ga je Združeno kraljestvo vložilo po elektronski pošti 2. novembra 2005 in potrdilo s podpisanim telefaksom 8. novembra 2005, ter dodatnih informacij, za katere je osebje Komisije zaprosilo po elektronski pošti 2. decembra 2005, Združeno kraljestvo pa jih je poslalo po elektronski pošti dne 12. januarja 2006,

ob upoštevanju sklepov neodvisnega nacionalnega organa, Urada za trge s plinom in električno energijo (Office of the Gas and Electricity Markets – Ofgem), da so pogoji za uporabo člena 30(1) Direktive 2004/17/ES izpolnjeni,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člen 30 Direktive 2004/17/ES določa, da naročila, ki omogočajo izvajanje ene od dejavnosti, za katere se Direktiva uporablja, niso predmet Direktive, če je dejavnost v državi članici, v kateri se izvaja, neposredno izpostavljena konkurenci na trgih, do katerih dostop ni omejen. Neposredna izpostavljenost konkurenci se ocenjuje na podlagi objektivnih meril ob upoštevanju posebnih lastnosti zadevnega sektorja. Dostop se šteje za neomejenega, če je država članica za odprtje danega

sektorja ali njegovega dela izvedla in uporabila zadevno zakonodajo Skupnosti. Ta zakonodaja je navedena v Prilogi XI Direktive 2004/17/ES, ki se v zvezi z elektroenergetskim sektorjem sklicuje na Direktivo 96/92/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 1996 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo⁽²⁾. Direktivo 96/92/ES je nadomestila Direktiva 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 96/92/ES⁽³⁾, ki zahteva še višjo stopnjo odprtosti trgov.

- (2) V skladu s členom 62(2) Direktive 2004/17/ES se naslov III navedene direktive, ki določa pravila za natečaje, ne uporablja za natečaje, ki se v zadevni državi članici organizirajo za izvajanje dejavnosti, za katero se uporablja člen 30(1) Direktive v skladu z odločbo Komisije ali se šteje, da se uporablja v skladu z drugim ali tretjim pododstavkom člena 30(4) ali četrtem pododstavkom člena 30(5).
- (3) Zahtevek, ki ga je predložilo Združeno kraljestvo, zadeva proizvodnjo električne energije v Angliji, na Škotskem in v Walesu. Ob upoštevanju enotnosti trgov teh treh zemljepisnih območij in omejenih možnosti⁽⁴⁾ povezav med omrežji Združenega kraljestva in drugih območij Skupnosti je treba Anglijo, Škotsko in Wales obravnavati kot ustrezní trg za namen ocenjevanja pogojev iz člena 30(1) Direktive 2004/17/ES. Ta sklep je v skladu z eno od ugotovitev sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu: Poročilo o napredku pri oblikovanju notranjega trga s plinom in električno energijo⁽⁵⁾, v nadaljevanju „Poročilo iz leta 2005“, ki navaja, da „v gospodarskem smislu trgi z električno energijo ... v EU ... ostajajo nacionalni glede na gospodarski obseg“.
- (4) Ta in vse druge ocene iz te direktive so opravljene izključno za namen Direktive 2004/17/ES ter ne posegajo v uporabo pravil o konkurenci.

⁽¹⁾ UL L 134, 30.4.2004, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 2083/2005 z dne 19. decembra 2005 (UL L 333, 20.12.2005, str. 28).

⁽²⁾ UL L 27, 30.1.1997, str. 20.

⁽³⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 37.

⁽⁴⁾ Približno 4 % največjega povpraševanja.

⁽⁵⁾ COM(2005) 568 konč., 15.11.2005.

- (5) Združeno kraljestvo ni izvedlo in uporabilo samo Direktivo 96/92/ES, ampak tudi Direktivo 2003/54. Na podlagi tega in v skladu s prvim pododstavkom člena 30(3) se mora dostop na trg šteti za neomejenega.
- (6) Neposredno izpostavljenost konkurenci je treba ocenjevati na podlagi različnih pokazateljev, od katerih ni nobeden sam po sebi odločilen. Komisija je v Poročilu iz leta 2005 navedla, da „mnogo nacionalnih trgov kaže visoko stopnjo koncentracije industrije, ki ovira razvoj učinkovite konkurence“⁽⁶⁾. Zato je menila, da je v zvezi s proizvodnjo električne energije „eden od pokazateljev stopnje konkurence na nacionalnih trgih skupni tržni delež treh največjih proizvajalcev“⁽⁷⁾. Glede na zadnje razpoložljive podatke je vsota tržnega deleža treh največjih proizvajalcev na grosističnem trgu 39 %⁽⁸⁾, kar je zadovoljivo nizka stopnja in jo je treba upoštevati kot znak neposredne izpostavljenosti konkurenci.
- (7) Delovanje izravnalnih trgov je ravno tako treba šteti za pokazatelje. Dejansko „je lahko kateri koli udeleženec na trgu, ki le s težavo prilagodi svoj proizvodni portfelj lastnostim svojih strank, izpostavljen razliki med ceno, po kateri bo upravljavec prenosnega sistema prodajal izravnalno električno energijo, in ceno, po kateri bo odkupil presežno proizvodnjo. Te cene lahko upravljavcu prenosnega sistema neposredno predpiše regulatorni organ ali pa se kot druga rešitev uporabi mehanizem na tržni podlagi, po katerem se cena določi na podlagi ponudb drugih proizvajalcev, ki lahko tako svojo proizvodnjo popravijo navzgor ali navzdol. Glavna težava za male udeležence na trgu se pojavi, kadar obstaja nevarnost velike razlike med nakupno ceno upravljavca prenosnega sistema in prodajno ceno. To se pojavlja v mnogih državah članicah in lahko škodi razvoju konkurence. Velika razlika je lahko znak nezadostne stopnje konkurence na izravnalnem trgu, na katerem lahko prevladujeta samo eden ali dva glavna proizvajalca. Takšne težave so lahko še hujše, če uporabniki omrežij niso sposobni prilagoditi stanja realnemu času.“⁽⁹⁾ Od uvedbe britanskega sistema za trgovanje z električno energijo in njen prenos (British Electricity Trading and Transmission Arrangements – BETTA) obstaja enotni izravnalni trg za Anglijo, Škotsko in Wales. Poleg tega so njegove glavne značilnosti (tržno določanje cen, možnost prilagajanja vsake pol ure in relativno nizke cenovne razlike) takšne, da lahko veljajo kot pokazatelj neposredne izpostavljenosti konkurenci.
- (8) Ob upoštevanju značilnosti zadevnega proizvoda (električna energija) in pomanjkanja primernih nadomestnih proizvodov ali storitev je treba cenovni konkurenci in oblikovanju cen pri ocenjevanju stanja konkurence na trgih električne energije pripisati večji pomen. Število odjemalcev, ki menjajo dobavitelje, je pokazatelj resnične cenovne konkurence in zato posredno „naravni pokazatelj učinkovitosti konkurence. Če menja malo odjemalcev, verjetno obstaja problem pri delovanju trga, čeprav ne smemo pozabiti koristi, ki jih prinaša možnost ponovnega pogajanja s prejšnjim dobaviteljem“⁽¹⁰⁾. Poleg tega „obstoje reguliranih cen za končne uporabnike nedvomno bistveno vpliva na vedenje odjemalcev. Čeprav je v prehodnem obdobju ohranitev nadzora mogoče upravičiti, bo le-ta povzročal še večje izkrivljanje, ko se bo pojavila potreba po naložbah“⁽¹¹⁾.
- (9) V Združenem kraljestvu je stopnja menjav za tri skupine uporabnikov – velike in zelo velike industrijske uporabnike, male in srednje industrijske in poslovne ter zelo majhne poslovne in gospodinjne uporabnike – nad 70 % za prvi dve skupini in skoraj 50 % za zadnjo skupino⁽¹²⁾, medtem ko je bil nadzor nad cenami za končne uporabnike leta 2002 ukinjen⁽¹³⁾. Stanje v Združenem kraljestvu je zato zadovoljivo, kar zadeva menjave in nadzor nad cenami za končne uporabnike, in mora veljati kot pokazatelj neposredne izpostavljenosti konkurenci.
- (10) Ob upoštevanju pokazateljev in splošnega stanja v tem sektorju v Angliji, na Škotskem in v Walesu – zlasti glede na obseg, v katerem so bila omrežja ločena od proizvodnje/oskrbe, in učinkovito ureditev dostopa do omrežja –, ki je razvidno iz informacij Združenega kraljestva, Poročila za leto 2005 in Tehnične priloge k Poročilu, se šteje, da je pogoj neposredne izpostavljenosti konkurenci, določen v členu 30(1) Direktive 2004/17/ES, glede proizvodnje električne energije v Angliji, na Škotskem in v Walesu izpolnjen. Kot je navedeno zgoraj v uvodni izjavi 5, je treba šteti, da je naslednji pogoj za prost dostop do dejavnosti izpolnjen. Zato se Direktiva 2004/17/ES ne sme uporabljati niti v primerih, kadar naročniki oddajo naročila za omogočanje proizvodnje električne energije na teh zemljepisnih območjih, niti kadar organizirajo natečaje za tamkajšnje izvajanje takšne dejavnosti.

⁽⁶⁾ Glej Poročilo iz leta 2005, str. 2.

⁽⁷⁾ Glej Poročilo iz leta 2005, str. 7.

⁽⁸⁾ Glej delovni dokument osebja Komisije, Tehnično prilogo k Poročilu iz leta 2005, SEC(2005) 1448, str. 44, razpredelnica 4.1. V nadaljevanju Tehnična priloga.

⁽⁹⁾ Tehnična priloga, str. 67–68.

⁽¹⁰⁾ Poročilo za leto 2005, str. 9.

⁽¹¹⁾ Tehnična priloga, str. 17.

⁽¹²⁾ Poročilo za leto 2005, str. 10.

⁽¹³⁾ Tehnična priloga, str. 177.

(11) Ta odločba temelji na pravnem in dejanskem stanju iz novembra 2005, kot je razvidno iz informacij Združenega kraljestva, Poročila za leto 2005 in Tehnične priloge k Poročilu. Lahko se spremeni, če bi bistvene spremembe pravnega ali dejanskega stanja pomenile, da pogoji za uporabo člena 30(1) Direktive 2004/17/ES niso več izpolnjeni.

(12) Ukrepi, predvideni s to odločbo, so v skladu z mnenjem Svetovalnega odbora za javna naročila –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Direktiva 2004/17/ES se ne uporablja za naročila, ki naročnikom omogočajo proizvodnjo električne energije v Angliji, na Škotskem in v Walesu.

Člen 2

Ta odločba temelji na pravnem in dejanskem stanju iz novembra 2005, kot je razvidno iz informacij Združenega kraljestva, Poročila za leto 2005 in Tehnične priloge k Poročilu. Lahko se spremeni, če bi bistvene spremembe dejstev ali pravnega stanja pomenile, da pogoji za uporabo člena 30(1) Direktive 2004/17/ES niso več izpolnjeni.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska.

V Bruslju, 8. marca 2006

Za Komisijo
Charlie McCREEVY
Član Komisije